

Etické konotace léčby onemocnění covid-19

Anetta Jedličková

Fakulta humanitních studií, Univerzita Karlova (FHS UK)

Současná situace pandemie nemoci covid-19 přinesla odborné i laické veřejnosti zcela nové výzvy a s nimi celou řadu nových problémů, s nimiž se musí společnost vypořádat. Jednu ze skupin nových výzev představují bezpochyby otázky etické povahy. Pro lékaře v každodenní praxi je důležité uvědomit si, jak významnou roli během epidemie či pandemie hrají právě etické aspekty. Článek si v jednotlivých částech klade za cíl obeznámit lékaře s etickými principy obecně, s jejich specifiky a aplikací v průběhu infekčních onemocnění a s hlavními etickými aspekty léčby onemocnění covid-19 během pandemie. Jedním z nejvýznamnějších témat diskuze odborné veřejnosti, která probíhá v souvislosti s přípravou doporučení pro alokaci vzácných zdrojů při poskytování zdravotních služeb během pandemie covid-19, je zejména alokace vzácných zdrojů na základě věku a diskriminace. Záměrem článku je pomoci zdravotníkům plnit si své povinnosti při poskytování zdravotní péče profesionálním a spravedlivým způsobem, který zároveň není v rozporu s žádnými zákonnými povinnostmi.

Klíčová slova: alokace vzácných zdrojů, covid-19, diskriminace na základě věku, etické aspekty, etická dilemata, etické principy, lékařská etika.

Ethical connotations of the treatment of COVID-19 disease

The current situation of the COVID-19 pandemic has brought entirely new challenges to the health care professionals as well as to the general public, and together with them a number of new problems that the society needs to deal with. One of the groups of new challenges are undoubtedly ethical issues. For physicians in their daily practice, it is important to realize the significant role of ethical aspects during an epidemic or pandemic. The article aims to acquaint health care professionals with ethical principles in general, with their distinctiveness and application in the course of infectious diseases, and with the main ethical aspects of the COVID-19 treatment during the pandemic. One of the most important topics of the subject-matter experts' discussions, which took place in connection with preparation of recommendations for the allocation criteria of scarce resources in the provision of health care services in the context of the COVID-19 pandemic, is particularly the allocation of scarce resources based on age and discrimination. The intention of the article is to support healthcare professionals to fulfil their responsibilities in providing health care services in a professional and equitable way that does not conflict with any legal obligations.

Key words: age discrimination, allocation of scarce resources, COVID-19, ethical aspects, ethical dilemmas, ethical principles, medical ethics.

Etické principy lékařské praxe a klinické rozhodování obecně

Úspěšná léčba každého onemocnění vyžaduje fungující vztah mezi lékařem a pacientem. V současné době jde o vztah založený na partnerském, nikoli paternalistickém přístupu. Jde o vztah, který lékaři umožní kompetentní odbornou péči podloženou nejen odbornými znalostmi, ale také na základě odpovědné etické rozvahy. Vždy se jedná o oboustrannou spolupráci v úsilí dosáhnout adekvátních

terapeutických cílů. Nezpochybnitelný etický rozměr obsahuje každý vzájemný kontakt lékaře a pacienta, ať už mezi nimi vznikl vztah více či méně kvalitní. Lékař z podstaty svého povolání pacientovi pomáhá, léčí jeho nemoci, usiluje o jeho prospěch a dobro. Tím se naplňuje **první etický princip v klinické medicíně, a to beneficence**. V některých případech je však terapeutický vztah mezi lékařem a pacientem narušen, a to z objektivních či subjektivních důvodů. Jako příklad lze uvést terapii nevhodnou pro jistý typ pacientů, odmítnutí léčby pacientem či